Mottagare
Socialnämnden

Remiss. Slutredovisning av tilläggsuppdraget om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta socialförvaltningens förslag till yttrande över Ds 2026:18, *Slutredovisning av tilläggsuppdraget om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte*, som sitt remissvar till Socialdepartementet.

Sammanfattning

Region Gotland har beretts möjlighet att yttra sig över Ds 2026:18, *Slutredovisning av tilläggsuppdraget om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte*.

Promemorian behandlar behovet av stärkt samverkan kring barn och unga som befinner sig i, eller riskerar att dras in i, kriminalitet och som samtidigt har psykisk ohälsa eller andra psykiatriska behov.

Förslagen innebär bland annat att ett nationellt kunskapsstöd ska tas fram, att regionala konsultationsfunktioner ska inrättas samt att samverkansformerna SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) och SIG (sociala insatsgrupper) ska utvecklas och följas upp mer långsiktigt.

Socialförvaltningen bedömer att promemorians huvudsakliga inriktning är positiv. En fungerande samverkan mellan socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri, skola, polis och andra aktörer är viktig för att barn och unga med komplex problematik ska kunna få rätt stöd i rätt tid.

Samtidigt bedömer förvaltningen att det finns behov av tydligare ansvarsfördelning, tillräckliga resurser och en tydlig koppling mellan samverkansinsatser och faktisk tillgång till sociala insatser samt psykiatrisk vård och behandling.

Förvaltningen föreslår därför att socialnämnden ställer sig positiv till promemorians inriktning men lämnar synpunkter på genomförande, ansvar, finansiering, barnrättsperspektiv och uppföljning.

Ärendebeskrivning

Regeringen har gett uppdrag att utveckla det brottsförebyggande arbetet med barn och unga och att stärka samverkan mellan socialtjänsten och andra berörda aktörer. Ds 2026:18 är slutredovisningen av ett tilläggsuppdrag med särskilt fokus på samverkan mellan socialtjänsten och barn- och ungdomspsykiatrin.

Bakgrunden är att barn och unga med risk för kriminalitet ofta har flera samtidiga behov. Det kan exempelvis handla om psykisk ohälsa, neuropsykiatriska svårigheter, skolproblem, våldsutsatthet, missbruk eller en utsatt social situation. När flera verksamheter är involverade finns risk för otydlighet kring ansvar, brister i informationsöverföring och att barnet hänvisas mellan olika verksamheter.

Promemorians förslag syftar till att förbättra förutsättningarna för att dessa barn och unga ska identifieras och erbjudas ändamålsenliga insatser.

Följande förslag framgår av promemorian:

Nationellt kunskapsstöd
Ett gemensamt kunskapsstöd kan bidra till ökad tydlighet kring verksamheternas respektive uppdrag och ansvar. Kunskapsstödet bör samtidigt vara konkret och användbart i det dagliga arbetet och är önskvärt om det bland annat innehåller en tydlig och praktisk vägledning om sekretess, samtycke, informationsöverföring och dokumentation. Dt är viktigt att personal inte avstår nödvändig samverkan på grund av osäkerhet om vilka uppgifter som får delas. Kunskapsstödet kan med fördel tas fram i dialog med kommuner och regioner samt med professionella som arbetar praktiskt med målgruppen.

Regional konsultationsfunktion
Förvaltningen är positiv till förslaget om regionala konsultationsfunktioner. En sådan funktion skulle kunna ge socialtjänsten snabbare tillgång till psykiatrisk kompetens och underlätta bedömningen av vilken vård- eller stödinsats som är mest lämplig. En tydlig och lättillgänglig väg in kan minska risken för att barn och unga bollas mellan olika verksamheter. Det är dock viktigt att funktionen får ett tydligt uppdrag och tillräckliga resurser. Konsultationsfunktionen bör inte innebära att ytterligare ett administrativt steg skapas innan barnet kan få tillgång till vård. Det behöver också tydliggöras hur konsultation ska kunna ske i situationer där det finns ett akut eller allvarligt behov. Inrättandet av en sådan funktion borde öka förutsättningarna för en jämlik tillgång till insatser och vård, oavsett var i landet man är bosatt.

SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid) och SIG (Sociala insatsgrupper)
Förvaltningen ställer sig positiv till att SSPF och SIG utvecklas och får en mer långsiktig nationell förvaltning. Dessa samverkansformer kan skapa struktur för ett gemensamt arbete kring barn och unga med risk för kriminalitet.

Samtidigt behöver det finnas möjlighet till lokal anpassning. Kommunernas förutsättningar skiljer sig åt och samverkansformerna behöver därför kunna anpassas efter lokala behov, organisation och befolkningsstruktur.

Uppföljning

Förvaltningen är positiv till ökad systematisk uppföljning av samverkansarbetet. Uppföljningen bör dock i första hand mäta om samverkan leder till bättre resultat för barn och unga, snarare än om enbart olika samverkansstrukturer har etablerats. Uppföljningen bör utformas med hänsyn till att bland annat inte leda till onödig administration för verksamheterna.

Bedömning

Förslagen bedöms kunna få positiva konsekvenser för barn och unga genom att bidra till tidigare upptäckt av behov, bättre samordning och mer sammanhållna insatser. Barn och unga med komplex problematik behöver ofta insatser från flera verksamheter samtidigt. En fungerande samverkan kan bidra till att behov identifieras tidigare och att insatserna blir mer sammanhållna. Det är särskilt angeläget att undvika situationer där barnet eller familjen själv förväntas samordna kontakterna mellan socialtjänst, BUP, skola och andra aktörer.

Bedömning görs även att det är av vikt att det finns ett tydligt barnrättsperspektiv. Barn och unga som riskerar att utveckla kriminalitet kan samtidigt vara utsatta för våld, ha psykisk ohälsa eller leva under andra svåra sociala förhållanden. Det är därför viktigt att barnet inte enbart betraktas utifrån ett brottsförebyggande perspektiv utan att arbetet behöver utgå från barnets bästa, barnets rättigheter och barnets möjlighet att komma till tals.

Socialförvaltningen vill särskilt framhålla att stärkt samverkan inte kan ersätta behovet av tillräckliga resurser inom respektive verksamhet. Det är viktigt att skilja mellan behovet av bättre samordning och behovet av faktisk tillgång till vård och stöd. En konsultationsfunktion kan exempelvis bidra till att identifiera rätt vårdbehov, men om det saknas tillräcklig behandlingskapacitet inom BUP kvarstår problemet för barnet och familjen. På motsvarande sätt behöver socialtjänsten ha tillräckliga resurser för att kunna erbjuda de insatser som identifieras genom samverkan.

Bedömning görs därför att staten behöver säkerställa att nya uppgifter och krav på kommunerna åtföljs av tillräckliga ekonomiska förutsättningar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Socialförvaltningen daterad 2026-10-21

Remiss. Socialdepartementet Ds 2026:18, *Slutredovisning av tilläggsuppdraget om stärkt samverkan mellan socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri i brottsförebyggande syfte* inkom den 2026-09-04

Yttrande från Socialnämnden, daterat 2026-12-02

Socialförvaltningen

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

Socialdepartementet, via e-post till s.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till s.sof@regeringskansliet.se. Ange diarienummer S2026/01742 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Öystein Berge, kvalitetschef
Eva Lindvall, utvecklingsledare